

експлуатаційну швидкість, інтенсивність підходу пасажирів до зупиночного пункту. Варіювання проводили шляхом зміни одного фактора за сталих значеннях інших параметрів. Встановлено, що зі зростанням таких параметрів, як кількість транспортних засобів та їх номінальна місткість, експлуатаційна швидкість, імовірність відмови пасажирів в посадці зменшується. У свою чергу це забезпечує скорочення часу очікування пасажирів. Підвищення інтенсивності підходу пасажирів до зупинки позначається на зростанні імовірності відмови пасажирів та часу очікування пасажирів. Вплив зазначених параметрів на імовірність відмови пасажирів в посадці та час очікуванням відбувається тільки у визначених межах. При певному співвідношенні параметрів перевізного процесу імовірність відмови пасажирів в посадці наближається до нуля та подальше зростання керованих змінних не позначається на параметрах пересування пасажирів.

ДО ПИТАННЯ ВИБОРУ РАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРВАЛІВ РУХУ МІСЬКОГО ПАСАЖИРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ

Павлов М.К.

Науковий керівник – Понкратов Д.П., канд. техн. наук, доцент

Діяльність з організації міських пасажирських перевезень має на меті підвищення якості транспортних послуг з урахуванням інтересів підприємств транспорту до яких слід віднести зменшення собівартості перевезень. Робота пасажирського транспорту має забезпечувати послугу певної якості на всьому шляху пересування пасажирів та на окремих його складових: пішохідний рух до та від зупинок, пересадження, здійснення поїздки тощо. Насамперед важливим є зменшення часу очікування пасажирів прибуття транспортного засобу на зупинних пунктах, оскільки очікування може займати питому частку у загальному часі пересування пасажирів. Вагомість часу очікування для пасажирів зумовлена низкою обставин до яких слід віднести невизначеність, що притаманна перевізному процесу (пасажирів не володіють точною інформацією щодо моментів прибуття транспортних засобів на зупинки). Значному покращенню ситуації сприяє використання сучасних систем інформаційного забезпечення пасажирів щодо часу прибуття транспортних засобів на зупинки у режимі реального часу. Незважаючи на це, зручність використання певного маршруту зумовлена наявними інтервалами руху маршрутних транспортних засобів.

Про раціональні інтервали можна казати лише у тому випадку, коли вони досягаються за рахунок застосування транспортних засобів оптимальної місткості у потрібній кількості.

ДО ПИТАННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ МІСЬКИХ АВТОБУСНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Пруненко Г.Д.

Науковий керівник – Понкратов Д.П., канд. техн. наук, доцент

Автобусні перевезення відіграють значну роль у маршрутній системі міського пасажирського транспорту. Ця роль зумовлена позитивними аспектами застосування автобусів при здійсненні міських перевезень до яких слід віднести: можливість організації перевезень на автобусних маршрутах у найкоротші строки та порівняно невисокими капітальними витратами; можливість реорганізації руху та внесення змін у склад автобусної маршрутної мережі виходячи зі змін попиту на перевезення. Разом з цим, автобуси можуть бути застосовані для засвоєння порівняно невеликих за розміром пасажиропотоків та програють у провізній здатності іншим видам міського пасажирського транспорту, наприклад трамваям.

Загальний методологічний підхід щодо вибору параметрів автобусних перевезень передбачає ухвалення таких рішень, що забезпечують інтереси перевізника та пасажирів. Слід зазначити, що ці інтереси є протилежними та конфліктують. До інтересів перевізника можна віднести:

- підвищення продуктивності роботи автобусів на маршруті;
- скорочення експлуатаційних витрат та зменшення собівартості перевезень;
- засвоєння заданого обсягу перевезень меншою кількістю транспортних засобів.

Необхідною умовою діяльності перевізника є засвоєння заданого обсягу перевезень. Це може бути досягнуто у різний спосіб. Вирішальним тут є надання такої кількості пасажиро-місць (провізної здатності) у певний проміжок часу роботи маршруту, що буде перевищувати наявний пасажиропотік. Певне значення провізної здатності може бути досягнуте різним сполученням пасажиромісткості та кількості автобусів. При виборі такого сполучення перевізники керуються намаганням скорочення експлуатаційних витрат та зменшення собівартості перевезень.

Інтереси пасажирів полягають у наступному:

- мінімізація витрат часу на пересування;
- здійснення пересувань у комфортних умовах;